

Bakalářská práce „*Liberální demokracie v Turecku*“ si klade za cíl seznámit čtenáře se vztahem demokracie a liberalismu, s politickým vývojem Turecka a konečně i s politickým systémem Turecka. Autor vytyčil linii osnovy od nástinu historického vývoje Turecka přes jeho politický systém včetně problematiky lidských práv a otázky vztahu tureckého státu a islámu.

Úvodní kapitola je koncipována jako úvaha nad mezemi liberální demokracie a demokracie vůbec. Čtenáři se zde nabízí náhodný výběr charakteristik liberální demokracie. Oproti očekávaným předpokladům je vynechána civilizační polemika včetně důležité otázky limitů transformace rozvojových států. Hned na začátku tak uniká možnost systematicky provázat a teoreticky podepřít text práce.

Práce pokračuje uvedením do historického kontextu Osmanské říše a Turecké republiky. Tato část je nezbytná, neboť v České republice nejsou turecké historické reálie příliš známé. Je ovšem otázkou, zda autor nemohl výběr reálií více přiblížit k tématu a zaměřit se na zdroje liberalismu i liberální demokracie v zemi. Také použití MacMillanovy práce na osvobozenou válku je velmi nešťastné a vytváří jednostranný pohled.

Historický přehled následuje popis politického systému Turecka směřující od ústavy přes volby, reformy až k otázce postavení islámu a armády v turecké společnosti.

Bohužel ani druhá edice neodstranila některá nesprávná tvrzení a v textu se tak stále objevují některé zavádějící skutečnosti, dvojznačné formulace a nepřesnosti. Autor má problémy se zvažováním objektivitu faktů, respektive s informacemi relevantními pro politologa a novináře. Avizované srovnání ústavní reality a praxe zůstává ryze deskriptivní záležitostí. Text stále bojuje s absencí zastřešujících termínů jako je „turecký islám“, turecko-islámská syntéza, státní doktrína sekularismu a nedělitelné jednoty státu, formující kemalistické principy i tenze mezi modernizovaným kemalistickým státem a tradiční společností. Velmi problematické je zdůrazňování liberální a demokratické mise při vzniku Turecké republiky. Tato mise je spíše modernizační a ochránářskou, neboť demokracie a liberalismus jsou (mohou být) důsledkem použitých principů, než kýženým cílem. Kdyby autor analyzoval 6 šípů kemalismu, zejména sekularismus, populismus a revolučnost, mohl by dojít ke stejným závěrům.

Turecko je velmi komplikovaná a specifická země. Zcela proto oceňuji, že si autor kladl vyšší cíle, vybral si zajímavé téma, a tím současně přijal i riziko seznamování se s novými realitami a nutnost čerpat výhradně z cizojazyčné literatury. Zmíněná bibliografie je velmi kvalitní a věřím, že seznámení se stylem práce profesora Metina Hepera je pro studenta politologie obrovskou výzvou. Autor práci obohatil některými politickými aktualitami a přepracoval zejména závěrečné části o vztahu náboženství, neformálních aktérů a problematiky ochrany menšin. Některé analýzy v závěrečné části (30-36) dávají tušit, že v sobě, z mně neznámých důvodů, politologické myšlení skrývá a ponoří se k němu jen příležitostně, aby se opět uchýlil k povrchním frázím. Vždyť vyvození patové pozice současného stavu tureckého politického systému respektive polemika nad limity liberalismu v Turecku a jeho vztahy k otázce postkolonialistického diskursu (33) svědčí o tom, že práce mohla být zcela o něčem jiném. Je škoda, že si autor přesněji nestanovil rozsah tématu, což by mu pomohlo k více jednoznačnému sledování linie práce.

Závěrečné rozhodnutí nad osudem práce by mělo být jednoznačně svázáno s autorovým vysvětlením toho, proč si turecké elity daly za cíl být liberální a demokratické (A), a toho, čím je tak odlišný turecký sekularismus od obvyklého vztahu státu a náboženství v demokratických státech (B). S touto podmínkou bych poté práci navrhla hodnocení stupněm *dobře*. (Při použití návrhu formuláře na hodnocení prací koeficient vychází na 2,8)

V Praze, dne 8. 6. 2007

Mgr. Jarmila Tiosavljevičová